

2026-02-12
LI2023/02197 (delvis)
LI2026/00281

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Transportstyrelsen

601 73 Norrköping

Uppdrag till Transportstyrelsen att utreda skillnader i vilka kriterier som tillämpas vid tillståndsgivning till färdtjänst av ansvariga myndigheter

Regeringens beslut

Regeringen ger Transportstyrelsen i uppdrag att utreda och belysa samtliga kriterier som beaktas av tillståndsgivande myndigheter – kommuner och regionala kollektivtrafikmyndigheter – för att bevilja färdtjänst och identifiera skillnader i tillämpningen mellan de olika tillståndsgivarna som består av. I uppdraget ingår att följa upp förändringar över tid samt att analysera faktorer som har bidragit till förändringarna.

Transportstyrelsen ska vid genomförandet av uppdraget inhämta synpunkter från berörda myndigheter och organisationer.

Transportstyrelsen ska senast den 15 januari 2027 lämna en redovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet).

Skälen för regeringens beslut

Lagen (1997:736) om färdtjänst (färdtjänstlagen) anger att varje kommun ansvarar, såvitt gäller kommuninvånarna, för att färdtjänst av god kvalitet anordnas inom kommunen och, om det finns särskilda skäl, mellan kommunen och en annan kommun. Lagen anger vidare att frågor om tillstånd till färdtjänst prövas av kommunen där den sökande är folkbokförd, eller, om kommunens uppgifter enligt lagen har överlåtits till den regionala kollektivtrafikmyndigheten i länet, av denna myndighet (tillståndsgivaren).

Tillståndsgivningen fördelas således mellan ett antal kommuner och de regionala kollektivtrafikmyndigheterna i landet.

Färdtjänstlagen är en ramlag och anger inte i detalj vilka kriterier som ska beaktas för att färdtjänst ska beviljas. I 7 § första stycket färdtjänstlagen anges att tillstånd till färdtjänst ska meddelas för dem som på grund av funktionshinder, som inte endast är tillfälligt, har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationsmedel. Om sökanden är under 18 år ska prövningen enligt andra stycket i samma paragraf göras i förhållande till barn i motsvarande ålder utan funktionshinder. Även för denna grupp behöver samtliga kriterier som beaktas av tillståndsgivande myndigheter analyseras och skillnader i tillämpningen analyseras.

Några närmare kriterier som ska vara uppfyllda för att bevilja färdtjänst anges alltså inte i lagen och därmed ges tillståndsgivarna stor frihet att utforma egna kriterier för att bevilja tillstånd.

Under senare år har uppmärksamhet riktats mot att personer som tidigare ansetts tillhöra färdtjänstens målgrupp nekats rätt till färdtjänst på vissa håll i landet. I samband med covid-19-pandemin sjönk också färdtjänståkandet och antalet beviljade tillstånd minskade. I Trafikanalys rapport Tydligare kriterier för färdtjänstillstånd (2023:3) konstaterar myndigheten att tillämpningen av färdtjänstlagen avviker i några avseenden från förarbetenas intentioner och har skärpts flera gånger sedan lagens tillkomst. Trafikanalys anger vidare att eftersom färdtjänstlagen är en ramlag är det i tillämpande myndigheters och i förekommande fall domstolars praxis som orsakerna till denna utveckling står att finna. Beträffande nedgången av antalet beviljade färdtjänstillstånd bedömer Trafikanalys i rapporten att tillämpningen av färdtjänstlagen i några avseenden avviker från förarbetenas intentioner. Trafikanalys har sedan rapporten publicerades redovisat årlig statistik över antalet beviljade färdtjänstillstånd. Statistiken visar att antalet beviljade färdtjänstillstånd har ökat tydligt efter nedgången i samband med pandemin, och låg strax över 2019 års nivå både 2023 och 2024. Detsamma gäller vid en jämförelse av antalet personer av 1 000 av befolkningen med färdtjänstillstånd.

Mot den nu beskrivna bakgrunden finner regeringen att skillnader i vilka kriterier som används av tillståndsgivarna till färdtjänst närmare bör belysas

som ett kompletterande underlag för en vidare beredning av frågan om kriterier för färdtjänsttillstånd.

På regeringens vägnar

Andreas Carlson

Lars Falksveden

Kopia till

Finansdepartementet/BA och OFA K
Socialdepartementet/HC och SOF